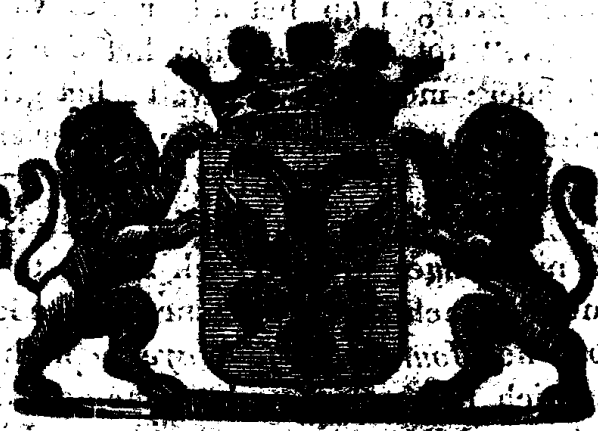

ARNHEMSE SCOURANT

De prijs deser Courant, die geregeld vijfmaal in de week wordt uitgegeven, is wel op Dingsdag, Woensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is in de drie maanden.

DINGSdag 10 JANUARI.

De prijs der Advertentie is in regels, f 1.00, en voor elken regel 20 centen, behalve 35 centen zegelrecht voor elke plaatsing.

Herinneringen uit de Tweede Kamer. — Adres van antwoord.

Het adres van antwoord werd met groote meerderheid (34 tegen 12) aangenomen. Onder de twaalf tegenstemmers waren ook de heeren KORTLAND en MITSMAERS. Voor hen was het adres te veel beteekenend. De transigeer-regeerkunst vierde een sterrenrijke zegepraal. De Kamer beaamde de woorden der mannen van haar vertrouwen, dat de vertegenwoordiging, zonder onderzoek, zonder eigene meening, zonder overtuiging, alleen heeft te spreken, wat de regering haar ten aanzien van den staat des lands gelieft voor te zeggen. En wat ook zouden de mannen, vreemd aan de natie, die het volk niet kent en die het volk niet kennen, beiden onverschillig voor elkander en door gemeenerlei hand aan elkander verlaten. Men verzoekt de leden van de provinciale staten, gekozen buiten de burgerij, ten spijte der burgerij, aan de regenten der burgerij mede te deelen hebben. Gevolmagtigden zonder volmagt, lastgeving, zonder lastgeving, — hoe zouden zij behoeften kunnen vervullen, welke zij niet kennen? spreken uit naam van hen, die hun nimmer hun vertrouwen hebben gegeven. Men verwondert zich, dat de Kamer steeds zwak, weifelend, wetteloos, onderdanig te zien; men heeft ongeluk. De Kamer gevoelt, dat zij geenen grond onder zich heeft; zij weet, dat zij slechts een ijdele klank, een hoed van "zonder ziele" is. Zij beseft, dat zij niets is; niets dan het collegie der leden van de provinciale staten, die de landsche wetgeving. Zij heeft het bewustzijn, dat haar ontbreekt, wat alleen zelfstandigheid en geestkracht schenkt, de overtuiging, dat zij door hare medeburgers geroepen is, om in hunner plaats de belangen der gemeente te behartigen, hare zaken te besturen, met de haar eigen goed, over hetwelk zij naar goeddunken beschikken, het gebruiken en misbruiken mag, — doch als een onbetrouwd goed, met eene onbetrouwde volmacht, doch van welke vervulling zij verantwoordelijkheid en verantwoording af te leggen hebben. Maar eene vergadering, als de Staten-Generaal, die opgedragen is tot de vertegenwoordiging, ten eenen male

geïsoleerd van hen, welken zij heet te vertegenwoordigen, — is het wonder, hoe zij niet op de nacht staat, met eenen steun zoekt bij het bestuur? Wat zou er van haar worden, zoo ook deze haar verstiet?

Het was consequent, het was eene erkenning harer magtelooheid, dat de Kamer hare landskinderlijkste leden aanwees, om de tolk harer gevoelens bij de regering te zijn. Het was consequent, het was een noodzakelijk gevolg harer afzondering van het volk; dat de tolken niet meer wilden zijn dan de echo, die de woorden, tot haar gesproken, teruggeeft. Hoe zouden zij de eischen en vorderingen der natie hebben kunnen doen verstaan, aan wie de natie nooit hare wenschen en verlangens vertrouwd had? Hoe zouden zij op de vervulling van behoeften hebben kunnen aandringen, zij, die de natie nimmer tot raadslieden voor hare behoeften gekozen had? Te recht, zeide jonkheer VAN PANHUIS, dat het antwoord een »weerklink" moest zijn. Te recht vermaande hij, DUYSMAEN VAN TWIST, dat het antwoord »noch goed, noch afkeurend" moest wezen. »De Kamer heeft zich geen oordeel aan te matigen over de onderwerpen, in de troonrede vermeld," predikte deze. »De bewoordingen zijn zoo gesteld, dat zij niemands gevoelens prejudiciëren," verkondigde gene. »De uitdrukkingen zijn zoo gekozen, dat zij voor beide partijen kunnen dienen," riepen beiden in koor uit.

En deze twee mannen, die met zooveel talent het middel hadden gevonden om niets te zeggen, om de regering zoo onbetrouwbaar te houden van de gevoelhendige goochelaars, die, met zooveel knaphandigheid, den zin hunner uitdrukkingen hadden weten te verbergen, en de woorden van eenen beteekenis te herooften, tot zij niets meer dan een ledige galm waren geworden, die het geheim hadden ontdekt, om, door van des eenen meening een deel aan des anderen meening ten offer te brengen, een mengsel te bereiden, dat niemands meening uitdrukte, maar dat een verminkt fragment van ieders meening bevatte — deze toonbeelden van welgezindheid, landskinderlijkheid en Nederlandschen zin, had de *Arnhemse Courant* — VLETERMEIJER! — door den neenschijn, het *Journal de la Haye*

— *frémissant d'inspiration* — de pen op, (dezelfde pen, die den heer HOFFMAN met schijnbare en met werkelijke vermaak, hem onder het oog bracht, hoe ver hij bij de het geheel beter overziende mannen over het Belgisch traktaat had aangevallen, toen zij de nationale eer zoo duur gekocht hadden), om de eer zijner lievelingen te wreken, die genade hadden gevonden in der landsvaderen oogen. Hoe? zulke juweelen van vertegenwoordigers, die »hun oordeel opschorten," en niet alleen »op eigen inzicht" afgaan; die »de ontwikkeling van het bestuande" vragen en »vooroordeelen sparen;" die hervorming van gebrekkige instellingen »als weldaad van de »kroon" wachten, en zelfs belastingen aannemen »zonder evenwigt tusschen inkomsten en uitgaven;" die transactie beschouwen als het wezenlijk bestanddeel van eenen goeden, vertegenwoordigenden regeringsvorm, — deze zouden vledermuisen zijn? »Gaat voort, waardige mannen," riep hun Nederland's groote staatsman BR. in de *Drentsche Courant* toe, »de *Arnhemse Courant* de hoop te benemen, den naam van politieke vledermuisen van haar te verdienen. Gaat voort met hetgeen de *Arnhemse Courant* in het bijzonder »laakt in u, bescheiden te zijn jegens de regering, tot geene partij te behooren, de »uitersten gelijkelijk te mishagen, de regering niet te willen dwingen door afstemming van het budget, dat wapen van parlementaire geweldenaar, welks gebruik »alleen tegen eene overweldigende regering »kan gerechtvaardigd, nimmer gewettigd »worden. Hoe meer de *Arnhemse Courant* uwen invloed vreest, des te meer »zullen de vrienden des vaderlands' (mijnheer BR. en het *Journal de la Haye*) »op u hoop bouwen; hoe heftiger de *Arnhemse Courant* u aanrandt, »des te minder zullen zij voor de goede »zaak beducht zijn."

Wij hebben de lofspraken van het Haagsche en het Drentsche blad overgenomen, omdat het ons verbeterde op te merken, dat, bij zoo vele feiten en gebreken, de ministeriële partij ten minste niet ondankbaar is voor de diensten, haar bewezen. Wij misgunnen den heeren VAN PANHUIS en VAN TWIST de verheerlijking van die zijde niet. Zij hebben ze verdiend; zij hebben er aanspraak op. In de dienst der landsvaderlijkheid hebben zij den dank, dien men,

bij hun optreden, van hunne kunde, hun talent, hun doorzicht en hunne onafhankelijkheid koesterde, op het altaar des behouds ten offer gebracht. De regenten zijn hun de gunst schuldig, door welke zij zich schadeloos zoeken te stellen voor de ongunst der geregeerden. Het moet hun een streelend gevoel zijn, aldus hunnen lof in het »van allen vreemden invloed onafhankelijke» blad te zien verheffen, en op de vleugelen der faam hunnen naam door het alom verspreide *Journal*, zoo ver zich de beschaafde wereld uitstrekt, aan landgenoot en vreemden te zien bekend worden.

De Kamer streefde er naar, gelijken lof en gelijke gunst deelachtig te worden. Zij deed voor hare uitverkorenen in bescheidenheid, landskinderlijkheid en welgezindheid niet onder. Zij was onderdanig, geloovend, hopen, wachtend, vertrouwend, onderworpen als altijd. Zij was, wat zij steeds geweest is, eene der regering gehoorzame dochter, immer bereid haar inzicht aan hoogere consideratiën, aan het gemeen overleg en de goede verstandhouding ondergeschikt te maken; zij was, wat zij — zoo lang Nederlandsche zin zal bloeijen en Nederlandsche beginselen zullen heerschen — steeds blijven zal: een toonbeeld van geduld, lijdzaamheid en berusting. Er is nog gelegenheid te over, om die nuttige, heilzame gaven te utiliseren, om liefdemantels en bills van indemniteit uit te reiken, om *faits accomplis* door volums van vertrouwen te dekken. Nog zijn er koloniën te verliezen en te korten wenken in het verschiep. De Philippussen hebben voor de Alexanders nog werk overgelaten.

Kan het anders? Van wie zou de Kamer eigen inzicht, zelfstandigheid en onafhankelijkheid geleerd hebben? De geest der FRETSEN, der VAN HOORNS VAN BURGH, der VAN RAPPARDS en der DRUIJVESTINS is als eene overlevering in de Kamer bewaard gebleven, en als een toevertrouwd pand op hunne opvolgers overgegaan. Ingewijd in de Kamer-geheimenissen zetten de jongeren het werk voort, door hunne voorgangers onafgedaan gelaten. Met den mantel is ook de gave des profeten over hen gekomen. *Quo semel est imbuta recens, servabit odorem testa diu.*

Terwijl men het tijdstip, dat ons redding moest aanbrenge, ongebruikt laat voorbijgaan, en, op mirakelen wachtende, werkeloos toeziet, hoe [de kanker, die aan ons bestaan knaagt, al dieper en dieper invreet, tot de toestand hopeloos en redding onmogelijk is geworden; terwijl de Nederlanders in vreemde gewesten de vervulling van behoeften gaan zoeken, om welker bevrediging hunne eigene regering zich niet bekommert, — zitten de Edel Mogende Heeren MENSCHÉ, HIDDEMA JONGSMA, VAN HAERSOLTE, enz. »ten einde de regering niet te bemoeielijken,» *bedaard en standvastig*, begrotingen aan te nemen, te korten te dekken, belastingen goed te keuren, en vragen »nadere inlichtingen,» door welke bewogen, zij »hunne bedenkingen ten

offer brengen op het altaar des vaderlands,» tot den dag, dat het der eene of andere mogendheid invalt, het gecretiniseerde en geïdiotiseerde Nederland, stompzinnig en versuft geworden onder den druk der lasten en der kwezelarij, als niet langer in staat zich-zelfen te besturen, krachtens de volkenregtelijke leer, door het *Journal de la Haye* gepredikt, aan zich te eigenen en bij haar gebied in te lijven. Waarom zou Pruisen of Hannover genadiger jegens Nederland zijn, dan Oostenrijk jegens Krakau? En wat hebben wij gedaan, om ons *zedelijk* en *constitutioneel* te versterken en onwinbaar te maken?

Buitenlandsche berigten.

RUSLAND en POLEN.

Van de Poolsche grenzen, 24 dec. Volgens de berigten, uit Tiflis, houdt de krijg aan, ondanks het ongunstige jaargetijde en de menigvuldige sneeuw. De schitterende overwinning, welke de Russen, — naar hunne eigene berigten, — behaalden, heeft *Schamyl* geenszins ontmoedigd; want weinige dagen na den slag bij Kutaris, waarbij de Russen 1500 man verloren, trok eene afdeeling van 4000 Tschetschenzen over den Terek, sloopte de vestingen aldaar en keerde, doorgedrongen tot aan de stad Kislar, met onmetelijken buit beladen, terug. Tegelijkertijd drong eene andere afdeeling van *Schamyl* over Sundscha naar Grosnai, overal schrik en verwoesting verspreidende. Berst nadat zich de aanzienlijkste Russische legerkrachten hadden vereenigd, keerden zij naar hun land terug. Aan beide zijden waren groote verliezen. *Daniël Beg*, ondersteund door 2000 Tschetschenzen, trok naar Kachati, waar hij met afwisselend geluk streed. Bij de rivier Kuban greep de bedrijvige aanvoerder *Mansur Bey* de Russen aan en vereenigde zich met de sedert jaren aan deze laatste onderworpen Abassen, veroverde eene vesting aan gene zijde der Kuban en bedreigde zelfs de stad Jekadorinador. Naar alle zijden heeft *Schamyl* talrijke zendelingen en agenten afgezonden, zelfs naar de omstreken van Tiflis, welke tot den heiligen krijg tegen de Russen opzetten. In weerwil der schitterende, te Petersburg afgekondigde, bulletins, blijkt uit deze stontheid en bedrijvigheid van *Schamyl*, dat de Russische zaken in den Kaukasus niet al te best staan.

ITALIE.

Rome, 5 jan. De hoofd-wurken te Rome, zoo als, bij voorbeeld, dat op den Monte Citorio, enz. zijn thans allen op den Franschen voet (gelijk men het hier noemt,) geregeld en is de Italiaansche tijdsbepaling alzoo eens voor altijd afgeschafft. Alleen in de kloosters, wier bestuurders daartoe niet genegen schijnen, is de oude stijl behouden gebleven.

— Men zegt, dat te Bologna, alwaar thans de burgerwacht de dienst waarneemt, welke vroeger de Karabinieren verrigteden, velen der laatsten, afgedankte ambtenaren, spionnen, enz. eenen opstand beraamd en reeds geheime bewaarplaatsen, voor wapenen vastgesteld, zouden hebben ontdekt. Een der daarbij betrokkenen zou, echter, onder voorwaarde van straffeloosheid, het gansche plan aan de overheid hebben ontdekt.

— Volgens eene op den derden dezer, door den kardinaal-secretaris *Gizzi*, gedane publicatie, is de uitvoer van alle graan, turksch koorn en meel naar het buitenland voor 'shands verboden en dit tot dat het gevaar van gebrek aan deze levensmiddelen geweken zal zijn.

OOSTENRIJK.

Weenen, 30 jan. De gisteren uit Ofen, aangekomen koerier bragt ons de weder-instorting van den aartshertog *Palatijn* zeer treurige berigten mede. Aartshertog *Stephaan* zal zich terstond naar Ofen begeven. De zwakheid des lijders schijnt weinig hoop op zijn behoud te geven. (*Ons vroeger medegedeelde bericht, waarbij de aartshertog reeds als overleden werd opgegeven, was — blijkt het nu — onjuist.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 23 jan. Aan de *Deutsche Allgemeine Zeitung* wordt het volgende geschreven: Het Pruisische pas-wezen wacht eene geheele hervorming. Het zijn nu 30 jaren verstreken sedert de publicatie van het pas-edikt van 1817 en de tijden zijn zeer veranderd. Het verkeer, het reizen is sterk toegenomen en nadat men er voor gezorgd heeft, dat het goederenvervoer vergemakkelijkt werd, kan men er niet af, om ook het verkeer van personen te bevorderen. Naar het schijnt, zal Pruisen ook hier weder het overige Duitschland voorgaan.

Posen, 21 jan. Met genoegen verneemt men, dat nu en dan Poolsche gevangenen worden ontslagen en aan hunne familiën teruggegeven. Met meer voldoening hoort men, intusschen, dat, misschien nog voor den aanvang der eigenlijke procedure, maar in ieder geval na het sluiten derzelve, eene amnestie aan al degenen zal verleend worden, welke, wel is waar, aan de revolutionaire bewegingen hebben deelgenomen, doch niet tot de aanvoeders en onmiddellijke draaijers behooren.

Ulm, 23 jan. Onze stedelijke overheid heeft mede een adres aan de kamer gerigt, waarbij zij verlichting of wijziging der censuur verzoekt.

ENGELAND.

Londen, 24 jan. Lord *Palmerston* heeft eene memorie van kooplieden uit Glasgow, waarbij zij de opheffing van de blokkade van Buenos-Ayres verzoeken, geantwoord, dat het Britsche gouvernement met het Fransche in onderhandeling stond, en ten dien opzichte gemeenschappelijk beslissende maatregelen te nemen.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 jan. Ofschoon uit de troonrede niet opgemaakt kan worden aangaande een aan te bieden wets-ontwerp over de vrijheid van onderwijs, geloof men evenwel algemeen, dat deze belangrijke kwestie ter sprake zal komen in de nu geopende zitting der Kamer.

Men zegt, dat de minister van openbaar onderwijs een afgewerkt ontwerp in gereedheid houdt, en dat hij slechts eene interpellatie in het bureau afwacht, waarvan hij lid is, om hetzelve kan te meden.

Aan den anderen kant zegt men, dat, in geval de minister te lang volharden mogt met zijn ontwerp in zijne portefeuille te bewaren, alsdan de heer *Cousin* het initiatief zou nemen en de zaak in de Kamer ter sprake brengen.

— Het door den minister van koophandel aan de Kamer der Afgevaardigden voorgestelde wets-ontwerp betreffende den invoer van vreemde granen in Frankrijk, luidt aldus:

Art. 1. De graan- en meelsoorten, welke te land of over zee, door Fransche of vreemde schepen ingevoerd worden, zullen, tot aan den 31sten juli 1847, slechts aan de laagste door de wet van 15 april 1832 bepaalde regten onderworpen zijn.

Art. 2. Tot op hetzelfde tijdstip zullen de schepen, van welke vlag ook, en beladen met graan- of meelsoorten, vrij zijn van alle tonnenregten.

Parijs, 25 jan. De Kamer der Afgevaardigden heeft heden in hare bureaux het wetsontwerp, betrekkelijk den invoer van vreemde granen, onderzocht. Dit ontwerp, hetwelk in verband staat met de zwaarwichtigste kwestien, met de voedingsmiddelen des lands, is in al de bureaux van het dringendste gewigt geacht. Het ontwerp heeft een dubbel oogmerk, vooreerst om te verklaren, dat de aanvoeren van vreemd graan in de Fransche havens tot op den aanstaanden oogst zullen blijven onderworpen aan het minimum der regten, bepaald bij de wet van 15 april 1832; ten tweede om voor de met graan of meel beladen schepen tot al de havens des rijks den vrijdom van longelden uit te strekken, waarvan bij exceptie alleen Marseille het genot bezat. In verscheiden bureaux is men van oordeel geweest, dat dit wetsontwerp te spade werd aangeboden; dat men het voor twee maanden had behooren aan te bieden. Men sloeg verscheiden wijzigingen op het ontwerp voor, onder anderen die, om eene premie toe te kennen aan de eerste twee millioen hectoliters graan, welke in onze havens mogten worden aangevoerd. Ook raadden men aan, om tot grondslag van het op de granen drukkende tarief te nemen den prijs van iedere graansoort, en niet den prijs der tarwe. In sommige bureaux duurde de discussie vrij lang, evenwel was

men algemeen van gevoelen, dat het ontwerp onmiddellijk in beraadslaging werd genomen.

— Volgens de *Revue de Geneve*, liep in den avond van den 12den dezer aldaar het gerucht, dat twee Freiburgsche bataljons den doortocht op het grondgebied van het kanton Waadland geforceerd hebben, ten einde zich, ondanks het verzet van de autoriteiten van Waadland, naar Estavayer te begeven.

BELGIE.

Brussel, 16 jan. De regering heeft eene overeenkomst getroffen met de West-Vlaamsche spoorwegaanschaap, volgens welke deze gehouden is om bij hare aardwerken gestadig een duizend-tal personen in het werk te houden. Door eene zeer geringe offering heeft de regering op deze wijze aan een aanzienlijk aantal behoeftigen werk verschaft.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 16 jan. Wij vernemen, dat eene commissie uit belanghebbenden bij den handel in granen uit verschillende steden des rijks, vertegenwoordigd door de heeren *S. de Clercq*, van Amsterdam, *B. Verbrugge*, van Rotterdam, en *J. F. de Greve*, van Schiedam, dezer dagen op eene audiëntie bij Z. M. den koning is toegelaten, ten einde het adres aan te bieden, dat in onze meeste handelssteden ten voordeele van eenen zoo veel mogelijk onbelemmerden graanhandel, met behoud van de bepalingen wegens entrepôt-fictief, ondertekend is geworden. Wij vernemen verder, dat deze commissie door Z. M. met de meeste welwillendheid is ontvangen geworden, terwijl ook daarna een onderhoud bij Z. Exo. den minister van financiën de commissie in de overtuiging heeft bevestigd, dat deze belangrijke aangelegenheid een punt van ernstige overweging bij de regering uitmaakt.

's Gravenhage, 14 jan. Het gerucht loopt, dat twee van 's konings ministers eerstdaags zouden aftreden.

— Men meldt uit Amsterdam, dat de Amstel-Sociëteit voornemens zou zijn eene keurige medaille of eenen gedenkpenning, ter eere van de voorstellers der herziening van de grondwet en der zeven duizend petitionarissen te doen slaan en algemeen verkrijgbaar te doen stellen.

's Gravenhage, 16 jan. Op den 14den dezer is bij den Hoogen Raad (kamer van burgerlijke zaken), eene zaak behandeld, welke, in meer dan één opzigt, belangrijk kan genoemd worden. Het gold namelijk, o. a., de vraag, of de hervormde gemeenten in Noord-Brabant, die, sedert den tijd der reformatie, althans seder den Munsterschen vrede, in het ongestoord en rustig bezit zijn van kerkgebouwen, dezelve, met autorisatie des konings, kunnen verkopen, en, zoo neen, of dan het burgerlijk bestuur eener gemeente bevoegd is zich tegen dien verkoop te verzetten. Deze vragen werden behandeld, ten gevolge der voorziening in cassatie, door het stedelijk bestuur van Breda ingesteld tegen een arrest van het provinciaal gerechtshof in Noord-Brabant, waarbij de kerkvoogden der hervormde gemeente dier stad, na het verkrijgen der koninklijke autorisatie, gerechtigd waren verklaard tot den verkoop der aldaar staande Markendaalsche kerk. De gronden dier voorziening werden, bij pleidooijen, ontwikkeld door de heeren *mrs. Schooneveld* en *D. Donker Curtius*, en bestreden door den heer *mr. Matman*.

's Gravenhage, 17 jan. Een brief van den markies de *Touars*, uit de gevangenis te Tilburg geschreven aan de redactie van den *Asmodée*, hangt een zeer droevig tooneel op van de wijze, waarop men gemeend heeft den gevangene te behandelen. In een naauw hok met crimineel veroordeelden opgesloten, heeft hij letterlijk gebrek aan alles, en komt hij, volgens zijne eigene uitdrukking, van koude en ellende om. Eenige dagbladen hebben, op het voorbeeld van den *Burger* en de *Asmodée*, eene inschrijving ten behoeve van den ongelukkige geopend.

Rotterdam, 16 jan. Gisteren zijn door de arrondissement-regtbank alhier de aanbevelingslijsten opgemaakt, tot vervulling des vacatures, in haar ontstaan door het overlijden van den heer *mr. J. A. Musquetier* en het indienen van zijn ontslag van den heer *mr. A. van Gennep*. De eerste bevat de namen van de heeren *mrs. Hoynck van Papendrecht*, advocaat te Rotterdam; *A. J. C. Maas Geesteranus*, regter te Alkmaar, en *J. P. van der Bilt*, advocaat te Goes. De tweede, *mrs. G. Mees Az.*, hoog-

leeraar aan het atheneum te Deventer; *J. Los*, advocaat bij de arrondissement-regtbank te Dordrecht en plaatsvervangend kantonregter te Oud-Beijerland, en *A. A. J. Clant*, kantonregter te Alphen.

's Hertogenbosch, 15 jan. Vroeg morgen werd de Marktstraat, toegang gevende tot de Tolbrugstraat alhier, met militairen afgesloten, en onmiddellijk daarop trad de justitie en politie daar binnen, gevolgd door eenige officieren en onderofficieren van het garnizoen. De oude-kleeder-koperswinkels werden met politie-agenten bezet en vervolgens werd onmiddellijk overgegaan tot het onderzoek naar gestolen militaire en andere goederen. Zijnde van de eerste reeds eene zoodanige hoeveelheid in beslag genomen, dat met dezelve wel een geheel regiment zou kunnen gekleed worden; nog steeds gaat men met dat onderzoek voort, waarbij onophoudelijk de Edel Achtb. regter, jhr. *mr. M. A. Thijs Hannes*, en de officier van justitie, *Pape*, alsmede de heer commissaris van politie dezer stad tegewoordig zijn.

Groningen, 15 jan. Naar wij vernemen, heeft het zoo veel onheil aubringende arsenicum wederom een slagtoffer gemaakt, en nu wel door onvoorzigtigheid of zorgeloosheid. De zaak schijnt zich aldus te hebben toegedragen; eene moeder zou hare dochter te drinken geven. Zij ging in den kelder en schopte uit den emmer water, dat het meest ondooid was. Ongelukkiglijk bevatte die emmer eene oplossing van rattenkruid, waarmee de schapen zouden gewasschen worden. Ten gevolge van deze ongelukkige vergissing, bezweek de lijdens onder de handen des spoedig geroepen geneesheers, die alles in het werk stelde om haar nog te redden. Indien de zorgeloosheid in dit geval inderdaad zoo verre is gegaan, als schijnt plaats gehad te hebben, dan zal het gouvernement weder dit geval kunnen voegen bij de groote reeks, waaruit de allerdringendste noodzakelijkheid reeds lang gebleken is, om betere geneeskundige politie-maatregelen te nemen, ten einde de schreeuwende misbruiken met den verkoop en het verbruik van het rattenkruid eindelijk eens krachtig te keer te gaan.

Zwolle, 15 jan. De buitengewone vergadering der Staten van Overijssel is, niettegenstaande eenige ongesteldheid van den gouverneur, toch door Z. H. E. Gestr. zelve geopend.

Er waren 12 leden afwezig; 2 daarvan, de heeren *Bentinck tot Schoonheten* en van *Heeckeren van Twickel*, hadden van hun wegblijven kennis gegeven.

Er wordt voorlezing gedaan van de koninklijke magtiging tot het buitengewoon bijeenroepen der Overijsselsche staten en der koninklijke goedkeuring op de negotiatie ten behoeve van den weg van Zwartsluis naar Meppel; en van eenen brief van mevrouw de weduwe *mr. A. van Doorninck*, houdende kennisgeving van het overlijden haars echtgenoots, in leven lid der staten, welke brief in der tijd door den gouverneur is beantwoord.

Tot het onderzoek der geloofsbrieven van den door den stedelijken raad van Deventer in plaats van voormelden overledene, benoemden heer *mr. M. E. Houck* wordt eene commissie benoemd, die rapporteert, dat zij het proces-verbaal der benoeming in orde heeft bevonden. De heer *Houck* wordt binnengeleid, legt den eed af, en neemt zitting.

Aanwezig 51 leden. Volstreekte meerderheid 26.

De gouverneur verklaart alsna de vergadering geconstituëerd.

Het gebed wordt gelezen en daarna eene missive van het provinciaal gerechtshof van Overijssel, begeleidende de aanbevelingslijst ter vervulling van de vacature, in dat hof ontstaan door de benoeming van den heer *mr. P. A. van Steenberg* tot lid in den Hoogen Raad. De aanbevelingslijst bevat de heeren *mrs. D. H. Wicherlinck*, *L. J. Rietberg*, *I. J. H. de Bruijn*, *H. Kronenberg*, jhr. *J. W. van Thijs Hannes* en *G. D. Ribbius*.

Over den eersten kandidaat hebben drie stemmen plaats: bij de eerste stemming verkrijgen *mrs. D. H. Wicherlinck* 21 stemmen, *H. Kronenberg* 13, *L. J. Rietberg* 6, *J. W. van Thijs Hannes* 5, *I. J. H. de Bruijn* 1, *G. A. IJssel de Schepper* 1, *J. C. Bijsterbos* 1, *D. Bentinck tot Nijenhuis* 1, *H. Jacobson* 1, *C. Slichtenbree* 1; bij de tweede stemming *Wicherlinck* 24, *Kronenberg* 16, *Rietberg* 7, *Thijs Hannes* 3, *Bijsterbos* 1.

De volstreekte meerderheid niet verkregen zijnde,

moet de derde stemming plaats hebben over de twee heeren, die de meeste stemmen bekomen hebben. De uitslag daarvan is, dat de heer *Wicherlinck* 28, *Kronenberg* 22 stemmen bekomen en er 1 blanco-biljet in de bus gevonden wordt. Alzo is de heer *Wicherlinck* gekozen als eerste kandidaat.

Over den tweeden kandidaat hebben twee stemmen plaats. Eerste stemming: *Thijs Hannes* 10, *Rietberg* 8, *Kronenberg* 21, *de Bruijn* 1, *Bijs-terbos* 4, *Slichtenbree* 2, *G. A. IJssel de Schepper* 3, *F. G. Houck* 1, blanco 1; tweede stemming: *Kronenberg* 28, *Rietberg* 7, *Thijs Hannes* 8, *Bijs-terbos* 3, *M. L. Tijn* 1, *Slichtenbree* 3, *IJssel de Schepper* 1; alzo is de heer *Kronenberg* gekozen als tweeden kandidaat.

Over den derden kandidaat hebben drie stemmen plaats. Eerste stemming: *Thijs Hannes* 13, *de Bruijn* 5, *Bijsterbos* 14, *Rietberg* 7, *IJssel de Schepper* 5, *G. A. van Munster Jordens* 1, *Slichtenbree* 3, *Tijn* 3; tweede stemming: *Thijs Hannes* 15, *Rietberg* 6, *Bijsterbos* 20, *Ribbius* 1, *IJssel de Schepper* 4, *de Bruijn* 2, *Slichtenbree* 1, *Tijn* 2; derde stemming: over de heeren, die de meeste stemmen op zich vereenigd hadden; *Thijs Hannes* 17, *Bijsterbos* 33, blanco 1. Alzo is de heer *Bijs-terbos* tot derden kandidaat verkozen.

Thans is aan de orde de suppletioire begroting.

Voorstel van heeren gedeputeerde staten, om de som van f 4372,56½ van de dienst van 1844 op die van 1847 over te brengen, voor het opmaken en bepalen van den weg van Zwartsluis naar Meppel. Dit hebben heeren gedeputeerde noodig geoordeeld, omdat op de dienst van 1844 voor dit werk eene som van f 30,000 was toegestaan, waarvan met het einde van de dienstjaren, welke eindigen op ultimo december 1846, batenstaand restant nog te betalen was, welke som niet had uitbetaald kunnen worden, uithoofde het werk nog niet was afgeleverd, en zoodra deze aflevering plaats heeft, zal moeten uitbetaald worden. — Wordt dien overeenkomstig stilzwijgend besloten.

De voorzitter zegt, dat hiermede de werkzaamheden dezer vergadering, die zich moeten bepalen tot datgene, waartoe door Z. M. autorisatie was verleend, zijn afgelopen, en stelt voor, om de resumptie der notulen aan gedeputeerde staten over te laten.

De heer *van Roijen* vraagt het woord, en zegt dat hij thans geen inbreuk wenscht te maken op de gewoonte, om op eene buitengewone vergadering over andere onderwerpen eenige deliberatie of discussie uit te lokken, dan die, waartoe zoodanige vergadering door Z. M. speciaal is geautoriseerd; — doch dat hij gelooft de tolk te zijn van de meerderheid der staten, wanneer hij deze gelegenheid te baat neemt om aan den voorzitter te verzoeken, de vergadering te willea mededeelen, of door den voorzitter het is de laatst gehoudene vergadering der staten voorgesteld reglement van orde aan Z. M. ter goedkeuring is opgezonden en wat daarvan het gevolg is geweest? en welke in het algemeen de toestand is van deze aangelegenheid? Hij wil daarover thans niet in discussie treden; dit reserveert hij zich op de eerstvolgende vergadering; maar het onderwerp is te gewichtig in de gevolgen, dan dat men, door eenige gelegenheid tot het bekomen van inlichtingen dienaangaande ongebruikt te laten voorbijgaan, aan het denkbaard van onverschilligheid of insluimering dienaangaande van zijde der staten eenigen schijn zou willen of mogen geven.

De voorzitter zeide, dat hij, ook buiten die beleefde uitnodiging, niet zonde hebben nagelaten, aan de vergadering de gevraagde mededeeling te doen, indien hij daartoe in staat ware geweest; dat hij echter daaromtrent nog geen bepaald antwoord had bekomen.

De heer *van Roijen* komt op zijne vraag en verzoekt terug; hij acht het gegeven antwoord van den voorzitter te onbestemd, en zoude gaarne van dezen hooren, of het bedoelde stuk aan Z. M. is opgezonden, en of daarop eenig antwoord is ontvangen, en zoo ja, welk?

De voorzitter zegt, dat het welmeenen daarop van Z. M. is gevraagd; doch dat hierop nog in het geheel geen antwoord is ontvangen.

Daarna wordt besloten de resumptie der notulen aan de gedeputeerde staten over te laten, en de voorzitter sluit de vergadering, den leden eene gelukkige terugreis naar hunne haardsteden toewenshende.

Assen, 14 jan. Den 12den is voor het hof de

handeling begonnen der zaak van vrouw *Meilofs Doelen*, beschuldigd van vergiftiging. De morgen en de avondzitting van dinsdag en de morgenzitting van woensdag zijn besteed aan het hooren van het grootste aantal der getuigen. In de zitting van gisteren avond is voorgelezen: 1o. een rapport over de zielsgesteldheid der beschuldigde, hetwelk in geen deele scheen te strekken om de toerekenbaarheid der haar te last gelegde daad te verminderen; 2o. een rapport der lijkschouwelingen; 3o. een rapport van het door den heer dr. *Verwer*, geneesheer te Meppel, bijgestaan door de heeren van *Loenen*, apotheker, en *Stet*, oud-apotheker, beide te Meppel, bewerkstelligde scheikundig onderzoek van lichaamsdeelen en andere tot de vermoedelijke vergiftiging betrekkelijke voorwerpen, een zeer uitgewerkt stuk, getuigende van eene buitengewone zaakkennis en van onvermoeiden ijver om de justitie ten dienste te staan; hebbende de heer *Verwer* zelfs ook het gevoelen van den Groninger hoogleeraar *Sebastian* en van den wereldberoemden *Orfila* te Parijs, gewonnen. Heden morgen is de beschuldigde gehoord, die, met terughouding en overleg antwoordde en de schuld ontkende. Morgen zal de heer *mr. P. van der Veer*, die de verdediging op zich genomen heeft, het woord voeren.

Van 15 jan. Zondag, den 10den dezer werd alhier in het huis van arrest overgebracht, ten gevolge van een bevel van gevangenneming, de beruchte *Jacob van Buren*, woonachtig te Opijnen, beklaagd van diefstal van een kalf of pink, uit eenen stal bij de woning van *Willem Hendrik van Empel* te Est, in den nacht van 27 op 28 december 1846. Op dien selfden dag, na het vertrek van *J. van Buren*, deed de burgemeester dier gemeente huiszoeking bij denzelfden, daar er in den voorgaanden nacht een schaaap gestolen was bij *Michel van Houssel*, en vond, in plaats van het gestolen schapenvleesch, onder den vloer in den grond verborgen, eenen pot met smout, wegende ruim vijf en een half Nederlandsche ponden, hetwelk door dien ambtenaar werd mede en in bewaaring genomen, terwijl wij vernemen, dat nader gebleken is, dat die pot met smout en nog twaalf tinnen lepels, benevens eenig spek en brood, in den nacht van den 8sten op 9den januari bevorens, bij *Johannes van Kempen* te Ophemert, door middel van buitenzaak en inklimming zijn gestolen.

Ingezonden stukken.

Wat belooft ons de hervatting van de beraadslagingen der Tweede Kamer?

In lange jaren is er zeker in geen constitutioneel rijk wonderlijker met de vertegenwoordiging des volks omgesprongen, dan wij thans bij ons hebben zien gebeuren. Ik weet niet of onze goede Kamerleden, welke dikwerf zondelingen begrippen van hunne *waardigheid* koesteren, en daarvan niet minder zelden den mond vol hebben, zich erg gekrenkt achten door de handelwijze der regering ten hunnen opzichte. Vergaderd op den wettigen tijd, en na de toezegging ontvanger te hebben van de aanbieding der talrijke en meest omvattende wetsontwerpen, heeft men hen stillatjes en zeer onverwacht weder naar huis gestuurd; — zoo onverwacht, dat zelfs leden der Kamer te Gravenhage aankwamen op den dag zelfden toen de zitting geschorst wordt. Om van andere onderwerpen niet te spreken, staat evenwel het geheele wetsboek van strafregt — zeker geene kleinigheid; — nog voor de deur; daarbij komen de belangrijke ontwerpen van wet mopens het stem- en kiesregt, en wat er al zoo meer van onzen nieuwbakken minister van binnenlandsche zaken wordt verwacht, zoo als de regeling der schatterijen, der jacht, enz. Gaante gunnen wij aan den heer *van Randwijck* den noodigen tijd, om opzigtiens die belangrijke zaken met bekookte voorstellen voor den dag te komen; maar wij begrijpen niet, hoe men, in het vooruitzicht daarvan, drie maanden heeft kunnen laten voorbijgaan, zonder de hand te leggen aan andere dringende bezigheden. Die tijd kwam ons hoogst geschikt voor tot vaststelling van een Nederlandsch strafregt, waarvan het uitsiel zeker door niets wordt gewettigd, ook de begroeting voor 1848 en 1849 had zekerlijk wel wat eer kunnen worden

ingediend. Aan de letter der wet heeft mijnheer *van Hall* voldaan, door die begroeting nog in het afgelopen jaar aan te bieden; — maar, naar den geest der wet, twijfelen wij of het wel voldoende is, als ter sluiks, op een' der laatste dagen van het jaar, die begroeting in te leveren, terwijl de beraadslaging daarover toch eerst later kan plaats hebben, en, bij eene mogelijke afstemming, de dringende tijd weder aanleiding geeft tot het aannemen van eenig voorstel om de regering niet in verlegenheid te brengen, zoo als vroeger zoo dikwerf gebeurde.

De Kamer heeft in haar onbeduidend antwoord op de troonrede zich echter op één punt willen doen gelden; wij bedoelen de zinsnede, waarin de langdurige ontstentenis van een hoofd van het departement van binnenlandsche zaken wordt gelaakt. Deze regtstreeksche wraking van de uitoefening van een koninklijk praerogatief — het benoemen eens ministers — is, naar mijn oordeel, eene omstandigheid van veel hooger gewigt, dan daaraan, in het algemeen, ook door de pers, schijnt te worden gehecht. Wij kennen van dergelijken stap in onze constitutionele geschiedenis geen tweede voorbeeld.

Wat mag de reden zijn, dat onze, anders zoo *voorzichtige*, Kamer zich het gemis van eenen minister van binnenlandsche zaken zoo zeer heeft aangetrokken? Zonder eenigen twijfel, hoofdzakelijk, omdat daardoor alweder de regeling der gewigtigste onderwerpen bleef uitgesteld. Ziet, in den jare 1840 werd er in de grondwet geschreven, dat de oefening van het stem- en kiesregt, de grondslag van ons geheele staatsgebouw, bij de wet zou worden geregeld: — en nu, zeven jaren later, zien wij nog altijd uit naar een aannemelijk voorstel dienaangaande, zonder eenige hoop om dat immer te krijgen. Maanden-lang hebben onze behoudsmannen links en rechts gezocht, om eenen man te vinden, die zoodanige taak op zich zou durven nemen; de ijverigste voorstanders en de meest verkleefde aanhangers van het stelsel des behouds, — bij voorbeeld de heer *van Rappard* — hebben dien last van den hals geschoven uit wanhoop van te zullen slagen; eindelijk is het gelukt eenen politisch onbekenden persoon, half gedwongen, in den ministerraad te doen zelelen; iemand, die, naar men zegt, nog altijd een *voorzichtig* moedig-begeerigen blik naar zijn nog onvervulden gouverneurs-post terugwendt, makende, om, zoo spoedig mogelijk, eenen vertellen aftogt te maken. De Kamer wacht nu *bedaard en standvastig* wat die man, als eene proeve van zijne half-afgedwongene staatswijsheid, leveren zal; maar intusschen verdriet der Kamer het wachten, en gaf zij haar hart reeds lucht door bovenvermelde lakende zinsnede in het adres van antwoord.

Maar wat zal al dat wachten en uitstellen ten gevolge hebben?

1o. Dat de vertegenwoordiging zal worden overstelpt met allerlei wets-ontwerpen, zoo, dat de afdoening eene onmogelijkheid worden zal.

2o. Dat de ministers hunnen zin zullen hebben, hetzij door in der haast en als bij verrassing de inwilling op sommige ontwerpen te ontwingen, hetzij door althans weder voor een jaar het *status quo* opzigtiens anderen te hebben gehandhaafd.

3o. Dat inmiddels het goede volk zal blijven wachten en hopen; inmiddels bij voortdurend zal worden gegeeseld en gebrand, en het voorschrift der grondwet, betreffende eene regeling van het stemregt bij de wet, als niet geschreven zal kunnen beschouwen.

4o. De Kamer zal *bedaard en standvastig* dat alles blijven toezien, de begroeting goedkeuren en zich tevreden houden als zij de regering uit verlegenheid heeft gered, voor zoo verre de financiën betreft.

Maar wie er hopen moge op eene afdoening van de telkens verchovene wettige regeling, der oefening van het stemregt in de steden en ten platten lande, zoowel als van de bevoegdheid om deel te nemen aan de provinciale en plaatselijke besturen, — wij niet. Ten dien opzichte hebben de grondwets-herzieners van 1840 den gewonen wetgever eene ondankbare — haast zouden wij zeggen, onuitvoerbare — taak opgedragen. *Zoodra hij er in treedt, struikelt hij over de grondwet* — schreef de hoogleeraar *Erasmus* reeds in 1842 in de voorrede van zijn bekend werk *over de hervorming van ons kiesstelsel*. In deze taak dus altijd hoogst moeilijk en ongelukkig — hoeveel te meer zal zij het niet zijn, nu wij van weersijden met zekeren onwil en verstoordheid wordt

aangevangen. De minister-voorsteller tegen wit dank en de Kamer-leden kwaadgemutat, dat hij eenige maanden vroeger met zijn werk gereed was. **Wat zal dat opleveren?**

Niets. — Mijnheer *van Randwijck* zal den volgende winter weder in Arnhem residieren, en de verkiezingen op dezelfde wijze voortgeslenderd worden.

Advertentiën.

Den 13den Januarij 1847 overleed, te *Hennik*, Hertogdom *Limbure*, *H. R. de RAADT*, *Overvanger der Registratie*, in den ouderdom van ruim 27 jaren.
Eenige hennisgeving.

† † † Men is van meening, op Donderdag den 21sten Januarij bij inzet, en Donderdag den 4den Februarij 1847 bij toeslag, des avonds ten zeven ure, in het Logement *den Arend*, te *Arnhem*, ten overstaan van den Notaris *Mr. W. J. TAAI*, in percelen en massa te veilen en verkopen:

Twee WEIDEN, liggende in den Palder van *Meerswijk*, aan den *Gristdijk*, genaamd het *Korngrieth* en de *Geerhoek*, te zamen groot 5 Bunders en 32 Roeden.

Ten huize van den herbergier *J. H. O. POSTEL*, binnen *Lochem*, zullen, op Vrijdag den 5den Februarij 1847, des voormiddags ten elf ure, publiek aan de meestbiedenden worden verkocht:

200 stuks EIKENBOOMEN, staande op het Landgoed *Stapelbroek*, bij het Dorp *Hengelo*, in *Gelderland*, bijzonder geschikt tot SCHEEFSGEBRUIK BERGROEDEN, PALLEN en TIMMERHOUT.

Aanwijzing is te bekomen bij *B. BULLMAN* op *Stapelkamp* en nader onderdigt bij den Notaris *MARIN* te *Lochem*. — *Brieven franko.*

† † † Op Maandag den 25sten Januarij eerst komende zal, door den ondergeteekende, Daarwaarder, te *Eibergen*, ten Huize van *JOHANNES IVERSON*, binnen *Eibergen*, worden verkocht een geheele INBOEDEL van HUIZEN welke bij Proces-Verbaal, van den 12den dezer, Executoriaal Beslag is genomen.

R. HAGENS, Daarwaarder.

In de maand Maart en vervolgens in de maanden April en Mei zullen door de *MAATSCHAPPIJ DER NEDERLANDSCHE GEKOPTE TWEEDEKS-SCHEPEN* gelegenheden zijn tot overvoer van

PASSAGIERS NAAR NEW-YORK. Alle vereischte inlichtingen en conditiën, betrekkelijk de Reis, zullen, op franco-aanvragen, gegeven worden door de Kargadoors *VAN OLIFANT & Co.* *B. D. BOSSCHER*, aldaar.

Koninkl. en Nederl. 201ste Loterij.

Ten Kantore van *A. de BRUIN* in de Overstraat te *Arnhem* zijn te bekomen *HEELM en GEDeelTE VAN LOTEN*, in huur af 4 in koop a f 14 en op alle klassen a f 69 per lot. De trekking der late klasse begint den 3den Februarij 1847.

De Leden van het MILITAIR LIEFHEBBERIETOONEEL van het Depot-Bataljon des 3den Regiments Infanterie, onder de *Binnenstad* tot *VERMAAK*, zullen, op *Woensdag den 20sten Januarij 1847*, TEN BEHOEFE DER ALGEMEENE LIDMENNEN te *Arnhem*, in den *Stads-Schouwburg*, een buitengewone voorstelling geven, als:

De Spaarpot van Oom,

OR **DE VERWISTEN,**
Tooneelspel in 3 bedrijven.

Na hetzelfde:

DE KETELLAPPER VAN SAINT FLOUR

Blijspel met Zang in 3 bedrijven.
Aanvang ten half zeven ure.
PRIJZEN DER PLAATSEN:
1ste Rang f 1.49; 2de Rang f 0.99; 3de Rang f 0.49; 4de Rang f 0.50.

De plaatsen kunnen besproken worden, op de speeldag aan den *Schouwburg*, van des middags tot des namiddags 4 ure, mits betalende 10 cent extra voor iedere plaats.

Blaterhoogte te Arnhem.

Den 18 Jan. 1847 Palm O Dain; gew. f 10; gew. 30; te *Arnhem*, bij *C. A. THIEME*, boekdrukker.